

in epistolam I ad Thessalonicenses III

moneat ad bonū sic ep̄s p̄mouēdos examiat. v̄l aliq̄s tē-
ptat vt decipiat et hoc ē dyaboli. qz sc̄z inq̄rit p̄ditōz bo-
minis vt fm̄ diuersas p̄ditōes ad diuersa vitia ad q̄ p̄ni
sunt iducat. 1. Pe. 5. Aduersari v̄l dyabolus. Officij
um q̄ ei ē rēptare ad decipiēdū. Mūdū aut̄ et caro dicit̄
rēptare materialit̄. qz p̄ ea ad q̄ ip̄a inclinant sumit̄ expt̄-
mētū de hoīe v̄l firm̄ sit ad mādāta dī et dilectōz. Si
em̄ vicerit cupiscētia nō p̄fēt diligit deū. Et s̄līr q̄n res
mūdi v̄l terr̄ v̄l afficiūt. Et s̄līr q̄n rēptatōi non
resistit labor v̄l cēt inanis. Gal. 4. Timeo vos ne forte
sine cā laborauerim in vob̄. Eccl. 18. Dēs iusticie eius
q̄s opat̄ ē nō recōrdabunt̄. Inanis aut̄ d̄r resp̄ci merces
dis eīne. tñ hōa an̄ p̄ctm̄ cōmissa ad aliq̄d valēt. qz post
penitētiā reuult̄ cūr et disponit̄ q̄s facit̄ ad p̄uertēdum.
Deide cū dicit̄. Hūc aut̄. Quidit̄ quōd reuult̄ thimo-
theū bona eoz p̄tinētia ad deū et aplm̄. Ad deum fidē et
charitatē. Gal. 6. In xpo ihu neq̄ circūcisio aliq̄d v̄z me-
qz sp̄ciū sed noua creatura. Sed fidē etiā ad aplm̄. Cū
dicit̄. Et qz memoriā. Eccl. 49. Memoria v̄s in cōposi-
tōe op̄is sc̄a op̄ p̄gnētarij. 2c. puer. 10. Memoria in-
si cū laudib̄. 2c. Desiderantes videre nos sicut et nos
vos. Aug. Dur̄ ē anim̄ q̄ dilectionē t̄ h̄ nō velit ip̄d̄-
re nolit̄ rep̄dere. Ita. 51. Attēdite ad ab̄raam̄ patrē v̄z
2c. Deinde cū dicit̄. Ido solati. 2c. Pōnit̄ effect̄ re-
latis triplex. sc̄z sp̄ialis solationis gr̄atiactōis ibi.
Quā em̄. 2c. Et orōnis multiplicare ibi. Nocte. 2c. Dicit̄
ergo. Quia talia audiuim̄ de vobis licet necessitates tē-
poraliū imineāt et tribulatiōes corpales. tñ solati sum̄
p̄s. Sc̄m̄ multitudinē dolor̄ meoz in corde meo. 2c. 2.
cor. 1. B̄ndict̄ deus et pat̄ dñi n̄ri ihu xpi. pat̄ misericor-
diar̄ et de tot̄ solatiōis. Et hoc p̄ fidē v̄z. id est
audiēs firmitatē fidei v̄s. Cū viuim̄. 2c. Quasi dicat̄.
Tantū diligo statū v̄z qz reputo me p̄ ip̄s viuere. Sc̄n.
45. Sufficit mihi si adhuc s̄līr̄ meus viuūt. Deind̄ cū
dicit̄. Quā em̄. 2c. Pōnit̄ sc̄d̄ mod̄ relatiōis facie. s.
gr̄atiactō. Quasi dicat̄. Nō sufficio q̄ aliqua p̄dignaz
gr̄atiactōne agā deo p̄ vob̄. Dich. 6. Quid dignū of-
ferā dño. 2c. p̄. Quid retribuā dño p̄ oib̄. 2c. Referēs
de s̄līr̄ tñ gr̄atiactōes. Cū oī gaudio. qd̄ oīno nō ē ex-
terius. s̄z in p̄ciētia an̄ dñz q̄ videt̄ eā. Al̄ an̄ dñm. qz de
p̄tio placet deo. 1. cor. 13. Cogaudet̄ dicit̄. 2c. Deind̄
de cū dicit̄. Nocte. 2c. Pōnit̄ tertī effect̄ relatiōis. et p̄s
mo p̄pōit̄ multiplicatē orōis. Sc̄d̄o on̄dit̄ qd̄ orādo
op̄ret̄ ibi. Ipe aut̄. 2c. Dicit̄ ergo. S̄r̄as agim̄ de p̄terit̄.
nec tñ desicim̄ q̄n orēm̄ p̄ futuris. Imo nocte ac die. id
est aduersis et p̄p̄eris. p̄s. Despe et m̄ae ac meridie nar-
rabo. 2c. Que desunt. 2c. Nō q̄des de necessitate fidei. s̄z
aliq̄ secreta q̄ nec vñ apls eis p̄dicauit̄ in sua nouitate. 1.
cor. 3. Nō potui loq̄ vob̄ q̄si sp̄ialib̄. s̄z quasi carnalibus
2c. Job. 16. Multa habeo vobis loq̄ nō potest̄ portare
mō. Deinde cū dicit̄. Ipe aut̄ de. 2c. Demōstrat̄ quid
op̄ret̄ eis. Et circa hoc p̄mo on̄dit̄ qd̄ petat̄ ibi. Ad con-
firmāda. 2c. Pet̄it̄ aut̄ duo. Cū ex pte sua vt posset̄ ire
ad eos. Cū dicit̄. Ipe de. et pat̄ n̄r. 2c. Job. 20. Ascendo
ad patrē meū et p̄rem v̄m. 2c. puer. 16. P̄ois ē p̄parare
animū. et dñi gubernare linguā. 2c. Aliud ex pte eoz. Cū
dicit̄. Vos aut̄ multiplicet̄ sc̄z in fide. 2. reg. 24. Adau-
geat̄ dñs p̄p̄m̄ suū cētupl̄ q̄ sunt. 2c. Et vt augeant̄
merita. Cū dicit̄. Et ab̄ndare faciat̄ charitatē v̄ram que
sem̄p̄ i via crescere p̄t. Col. 3. Sup̄ oīa charitatē habes-
te qd̄ ē vinculū p̄fectiōis. 2c. Et p̄mo inuicē. Sc̄d̄o ad
oēs. Gal. 6. Op̄emur bonū ad oēs. maxie aut̄ ad dome-
sticos fidei. 2c. Et p̄t̄ exēplū de seip̄o dicēs. Quemad-
modū. 2c. Quasi dicat̄. Sicut et ego diligo vos. 2. cor.
7. In cordibus n̄ris estis ad cōmōtiendū et ad cōiuuē-
dū. Sed ad qd̄ pet̄it̄. Ad p̄firmāda corda v̄ra sine q̄re

la. id est vt null̄ possit cōqueri de vobis. Lu. 1. Inceden-
tes in oib̄ mādatis et iustificatiōib̄ sine q̄rela. 2c. In
sc̄itate an̄ deū sc̄z q̄ cor videt̄. Lu. 1. In sc̄itate et iusticia
corā ip̄o. 2c. Et hoc apparet in aduētū dñi n̄ri ihu xpi vt
vos inuicē sc̄os qui aduēt̄ erit̄ euz oib̄ sc̄is id ē sit̄ in
cōspectu eī sicut sunt oēs sancti ante eū.

Capitulū quartū.

DEcetero ergo f̄res rogam̄ vos et
obsecram̄ in dño ihu vt quēad-
modū accepistis a nobis quōd opor-
teat vos ambulare et placere deo
sic et ambuletis vt abūdetis magis. Scitis enī
q̄ p̄cepta dederim vob̄ p̄ dñm iesuz. Hec est
em̄ volūtas dei sc̄ificatio v̄ra. vt abstineatis
vos a fornicatiōe. vt sciat vnusq̄sq̄ v̄z vas
suū possidere in sc̄ificatiōe et honore. non in
passiōe desiderij sicut et gētes q̄ ignorāt deū.
Et ne q̄s sup̄grediat̄ neq̄ circūuēiat in ne-
gocio frat̄r̄ suoz. qm̄ vindex est dñs de his
oibus sicut p̄dixim̄ vobis et testificati sum̄.
Nō em̄ vocauit nos deus in imūdi cā. s̄z in san-
ctificationē. Itaq̄ q̄ hec spernit̄. nō hominē
sp̄nit sed deū. q̄ etiā d̄dit sp̄m̄ suū sc̄m̄ in no-
bis. De charitate aut̄ fraternitatē nō neces-
se habuim̄ scribere vob̄. Ipe em̄ vos a deo
didicistis vt diligat̄ inuicē. Et em̄ illd̄ faci-
tis in oēs f̄res in vniuersa macedonia. Ro-
gam̄ aut̄ vos f̄res vt abūdetis magis et ope-
rā detis vt q̄eti sit̄. et vt v̄m negociū agat̄
et opemini māib̄ v̄ris sicut p̄cepim̄ vob̄ vt
et hōeste ambuletis ad eos q̄ foris sunt. et nul-
lius aliquid desideretis.

Supra cōmēdauit apls fideles de p̄stātia in tribulatiōi-
bus et alijs dōis: h̄ in futurū monet ad h̄n agendū. Et p̄s
mo p̄pōit̄ generalē amonitiōne. Sc̄d̄o specificat̄ ibi.
Et abstineatis. 2c. Circa p̄m̄ duo facit. qz p̄mo p̄pōit̄
int̄tū. Sc̄d̄o rōez monitiōis assignat̄ ibi. Et abūdetis
2c. Dicit̄ q̄. Audiuit̄ bōa v̄ra p̄terita. s̄z in futurū rogam̄
2c. Inducit̄ at̄ eos p̄mo ex pte sua. Et ido dicit̄. Rogam̄
p̄s. Rogate q̄ ad pacē sunt. 2c. It̄ ex pte xpi. et sic dicit̄
Obsecramus. 2c. Obsecrat̄ aut̄. qz erāt p̄fecti. 1. thy. 5.
Seniore ne increpaueris sed obsecra vt pat̄rez. Sed qd̄
rogat̄. Et quēadmodū. 2c. Docuerat̄ eos apls quōd opor-
teret eos ambulare in via cōi iusticie q̄ ē p̄ mandata. Cū
dicit̄. Accepistis. 2c. p̄s. Cū mādator̄ tuoz. 2c. It̄ quō
placerēt deo in via p̄silioz. Sap. 4. Placēs deo fact̄ ē
dilect̄. Et quō abuletis sc̄z p̄ rectā opationez. Job. 12.
Ambulate dñi lucē habetis. Quōd placet̄ sc̄z p̄ rectā in-
t̄tionē. Sic et abuletis id ē vt fuer̄ p̄mā doctrinā nō res-
cedēdo ab ea. Gal. 1. S̄z licet nos aut̄ angel̄ de celo euā-
gelizet̄ vob̄ p̄ter q̄ qd̄ euāgelizauim̄ vob̄ anathema sit̄.
Nō monitiōis accipit̄. p̄mo ex fructu suate monitiōis.
Sc̄do ex ip̄a monitiōe ibi. Scitis em̄ q̄. 2c. Dicit̄ q̄. Licet
sit̄is boni tñ p̄ exercitiū mādator̄ et cōsilioz abūdabit̄
et proficiet̄. 2. cor. 9. Potēs est deus oēm̄ gr̄atiā abū-
dare facere i vobis. 2c. Et em̄ charitas tā magna qz sem̄-
p̄ restat̄ q̄ p̄ficiēdū sit̄. It̄ q̄ ex monitiōe accepistis hōne-
sta sit̄ et v̄sita. p̄s. Rex dñi imaculata. 2c. puer. 6. Man-
2 ij

Explanatio sancti Thome

datus lucerna est et lex lux et via vite. Ideo dicit. **Que p-**
cepta id e q̄tia. Et hoc p̄ dñm ih̄m accepta ab eo. i. cor. 2.
 11. Ego em̄ accepti a dño qd̄ et tradidi vobis etc. Heb. 2.
Que em̄ in itis accepisset enarrari p̄ dñm ab his q̄ audie-
rūt etc. Et hec sunt ista. Hec est voluntas. Quasi dicat.
Oia p̄cepta dei sunt ad hoc q̄ sitis sc̄i. S̄c̄ritas em̄ vi-
 cit iudiciā et firmitatē. Et oia dei p̄cepta iducit ad ista
 vt q̄s mūd^o sit a malo et firm^o in bono. Ro. 12. Proberis
 q̄ sit voluntas dei sc̄z explicata p̄ p̄cepta. Deinde cū di-
 cit. **Et abstineatis etc.** Monet in speciali. et p̄mo corrigit
 eos de q̄busdā inordinatiōib⁹ int̄ eos. Secundo pmouet
 ad obseruatiā bonor⁹. 5. cap. ibi. **De tēpib⁹ etc.** Tres au-
 tē inordinatiōes erāt int̄ eos sc̄z carnaliū vitior⁹ q̄rum ad
 q̄dā **Itē curiositatis.** Itē tristitię de mortuis. Et ideo d̄
 istis agit. Secūda ibi. **De charitate aut̄ etc.** Tertia ibi.
Solumus vos etc. Circa primū duo facit qz p̄mo monet
 abstinere ab imoderato appetitu carnaliū. Secūdo pōit
 rōes ibi. **Qm̄ vinder etc.** Itē p̄ma in duas. qz p̄mo p̄-
 hibet luxuriā. Secūdo auariciā. Et cōiūgit hec semp. qz
 vtrūq̄ est circa obiectū corpale. licz hoc cōpleat in dele-
 cratiōe spūali. Itē p̄mo docz cauere luxuriā q̄tū ad non
 suā. Secūdo q̄tū ad vxorē. p̄p̄tiā ibi. **Et sc̄iat etc.** Dic̄ ḡ.
Solutas dei est abstinere a fornicatione ḡ est p̄ctū mor-
tale. qz est p̄ceptū et voluntatē dei. Tob. 4. Attēde tibi
 ab om̄i fornicatione etc. S̄z et respectū vxoris abstinētijs
 honeste. Et sc̄iat vnusq̄q̄s vas suū etc. id ē vxorē in san-
 ctificatiōe. cessando ad ips̄ et in honore nō in passioe vt
 sc̄z passio p̄cedat sicut gēres. qz hoc est ḡtillū q̄rere dele-
 cratiōes p̄ntes nō future vite. In sanctificatiōe et hono-
 re. qz h̄ est debit⁹ vsus matrimonij. qz est ad bonū. plus t̄
 ad reddendū debitū. Et sic pōt esse sine peccato. s̄z aliq̄n
 est v̄iale p̄ctū si nō esset q̄cupiscētia ultra līmites ma-
 trimonij sc̄z q̄ licz q̄cupiscētia habeat nō t̄n vteret ea ni-
 si esset vxor sua. S̄z q̄n est extra līmites matrimonij seq̄
 tur mortale. et hoc q̄n si non esset sua vxor ad huc vteret
 ea et libenti⁹ cū alia. Heb. vi. Sit honorabile nubium
 et thoz⁹ immacular⁹. Fornicatores aut̄ et adulteros iudi-
 cabit de⁹. i. Pe. 3. Viri similit̄ cohabitantes s̄m scientias
 quasi infirmiori vase lo mliebi iptiētes honozē tan q̄ co-
 heredit⁹ gr̄e et vite vt nō ipe d̄ant ordes v̄re. Deinde
 de cū dicit. **Et ne q̄s etc.** p̄hibet auaritiā. **Qm̄ dicit.** Et ne
 q̄s sup̄grediat̄ id est violentiā inferat auferēdo aliena p̄
 potētiā. Ia. 2. Bone diuites p̄ potētiā vos opprimūt.
Neq̄s circumueniat p̄ doli. Iere. 5. Sicut decipula ple-
 na aubus. sic dom⁹ eoz plene dolo etc. Deinde cū di-
 cit. **Qm̄ vinder etc.** pōit rō monitiōis quam p̄mo assi-
 gnat ex diuina vltiōe. Secūdo ostēdit hāc vltiōe esse iu-
 stā ibi. **Nō em̄ vocauit etc.** Dicit ḡ. **Abstineam⁹** ab his.
 qz dñs est vinder. Sal. 5. **Predico vob̄ sicut p̄dixi.** qm̄
 q̄ talia agūt regnū dei nō consequēt. Nā certe iuste vici-
 scit. cuius vna est rō ex deo vocāte. Secūda ex s̄ritate
 vnt̄. Si dñs vocat te ad vñū et tu agis p̄rariū dign⁹ es
 pena. Et ideo dicit. **Non em̄ vocauit etc.** Ephe. 1. **Elegit**
 nos in ip̄o ante mūdi constitutiōe vt sim⁹ sc̄i et imacu-
 lati in sp̄ctu ei⁹ in charitate etc. Ro. 8. **Quos vocauit**
 hos et iustificauit etc. Et ideo peludit. **Itaq̄ etc.** Quasi di-
 cat hec est vna rō specialis quā dixi. **Alia est rō qz s̄ritat-**
ur hec vitia spūi q̄ dar⁹ est nobis. Qm̄ q̄ hec agit iniuris
 am facit spūsancto. Et ideo dicit. **Qui etiam vedit etc.**
 Hebr. 10. **Irritā q̄s faciēs legē moysi sine vlla miserati-**
one duob⁹ vlt̄ trib⁹ testib⁹ mortē. quantomagis putatis
 veteriora mereri supplicia q̄ filiū dei cōculauerit et san-
 guinē testamētī pollutū duxerit in q̄ sanctificat⁹ ē. et spi-
 ritū gr̄e p̄umeliā fecerit etc. Deinde cū dicit. **De cha-**
ritate aut̄ etc. Retrahit ab ociositate. Sciendū est aut̄ qz
 sicut dicit Hieronym⁹ i epla ad Gal. thessalonicēses erāt

liberales. et erat p̄suetudo ap̄ eos diuites dare multū.
 et ideo paupes ociose inherebāt bñficio eoz nō curātes
 labores s̄z discurrere p̄ domos. Et ideo p̄mo cōmēdat li-
 beralitatē dātū. Secūdo ocii accipientiū dissuadet ibi.
Et operā vobis etc. Dicit ḡ p̄mo qz nō indigēt moneri ad
 charitatē. Secūdo monet qz in ea p̄ficiāt ibi. **Rogam⁹**
aut̄ etc. Dicit ḡ. **De charitate id ē qz diligatis fr̄es non**
est necesse scribere vobis Ro. 12. Charitatē fraternitatis
inuiçē diligentes etc. Hebr. vi. **Charitas fraternitat⁹ ma-**
neat in vobis etc. Et huius rō est. qz ipsi didicistis a deo
 sc̄z p̄ceptū i lege. **Leu. 19. Diliges amicū tuū sicut te**
ipsum. Itē in euangelio Job. 13. **Dadati nouū do vob**
vt diligatis inuicē etc. Vel didicistis interiori disciplina.
Job. 6. Om̄s q̄ audiuit a p̄re et didicit venit ad me etc.
Et hoc addidit p̄ sp̄m̄ sc̄m̄. Deinde cū dicit. **Rogas**
mus aut̄ etc. hortat eos ad p̄ficiendum in charitate di-
 cēs. **Et qz habetis charitatē ad oēs ideo rogam⁹ vt p̄fi-**
ciatis. Et licet alij abutant vos t̄n insistatis. puerb. 15.
In abudāti iusticia vir⁹ maris ē. Deinde cum dicit.
Et op̄a vobis etc. Arguit ociosos. et p̄mo eoz inuētiōe
 nē. Secūdo ostēdit quō eā rep̄māt. Tercio inuētiōe. **Die**
ḡ Operā vobis etc. puer. 7. **Sarrula et vaga q̄tis ip̄a**
tiēs nec valēs pedib⁹ suis in domo cōsistere etc. 2. thes. 3.
3. Nō inq̄ri suim⁹ int̄ vos. neq̄ gratis panē māducaui-
mus ab aliq̄. sed in labore et fatigatiōe nocte et die ope-
rātes etc. sc̄z ocium rep̄mētes exercēdo negocia. **Qm̄ dicit**
Et vt v̄m̄ negociū etc. puer. 24. **Diligēt̄ exercere agy-**
vt postea edifices domum tuā. Dicit aut̄ v̄m̄. **Sinum**
qd̄ nō alienum negociū est agēduz. Et videt qz sic. Ro.
 vi. **Insistatis ei in q̄cunq̄ negotio.** Nōdeo dīcēdum est
 qz oia possunt inordinatē fieri si s̄nt p̄ter ordinē rōis tunc
 sc̄z q̄n aliq̄s se ip̄oibe ingerit. et ordiatē sc̄z q̄n suat̄ ordo
 rōis et in necessitate et hoc est cōmēdabile. Itē dicit
 opam etc. id ē opando manib⁹ v̄ris. **Eccl. 33. Multa ma-**
la docuit ociositas etc. **Ezech. 16. Hec fuit iniquitas sodo-**
me sororis tue sup̄bia. saturitas panis et abundantia. et
ocium ipsius et siliat⁹ ei⁹ et manum egeno et paupi non
porrigebāt etc. Et hoc est in p̄cepto oibus illis q̄ non ha-
 bēt alia vnde licite viuere possunt. Et de p̄cepto nature
 est qz hō corp⁹ suscēter. 2. thes. 3. **Qui nō vult opari nec**
māducat. hui⁹ est duplex rō. Prima p̄p̄ exēpluz alio-
 rum. **Qm̄ dicit Et honeste etc.** Infideles em̄ vidētes cō-
 uersationē v̄ram sic ociosam detestāt̄ vos. i. thes. 3.
Oporet aut̄ illum testimonium habere bonum ab his
q̄ foris sunt etc. Itē vt nō desiderētis ea q̄ sunt aliorum.
 puer. 21. **Desideria occidunt pigz.** Ephe. 4. **Qui furā-**
bāt iā nō fureēt etc. Et ideo hec inuētiōe si rep̄māt est in
 bonum exemplum et in repulsiōe desiderij.

Lectio secunda.

Nolum⁹ aut̄ vos ignorare fratres de
 dormientib⁹ vt nō tristēmī sicut et
 ceteri q̄ spem nō habēt. Si em̄ credi-
 mus qz ielus mortu⁹ ē et resurrexit. ita et de-
 us eos q̄ dormierūt p̄ ih̄m adducet cum eo.
Hoc em̄ vobis didicimus in x̄bo dñi. qz nos q̄
 viuimus qui residui sumus in aduētū dñi
 nō p̄ueniemus eos q̄ dormierunt. **Qm̄ ip̄e**
dñs i iussu et in voce archāgeli et in tuba dei
descēdet de celo. et mortui q̄ i x̄po sunt resur-
gēt p̄mi. deinde nos q̄ viuimus q̄ relinqui-
 mur. s̄nt rapiemur cū ill⁹ in nubibus obuiam
 x̄po in aera. et sic semp cū dño erimus. **Itaq̄**

in epistolam I ad Thessalonicenses III

Thessalonicenses inuicem in verbis istis.

Supra induxit ad penitentiam a cupiditate et cōpescuit ab ociositate: hō cōpescit ab inordinata tristitia. Primo p̄ miteris monitione. Secundo assignat rōem ibi. Sicut et ceteri. Prohibent q̄ ne se3 inordinate tristitē. An dicit Sicut et ceteri. Videt autē ap̄s bñ cōcedere tristari pro mortuis: aliqd̄ tñ phibere ne se3 inordinate tristitē. An dicit. Sicut et ceteri. q̄ em̄ aliq̄s tristitē se3 de mortuis habet pietatē. P̄io p̄ defectū corp̄s deficiēt. Debem⁹ em̄ eos diligere et corp⁹ p̄ animaz. Eccl. 4. 1. O mors q̄ amara est memoria tua homini pacē habēti. Secūdo p̄ defectū et separationē q̄ dolorosa est amicis. 1. reg. 15. Sicine sepat amara mors. Tertio q̄ p̄ mortē fit cōmemoratio peccati Ro. 6. Stripedā peccati mora. Quarto q̄ fit cōmemoratio mortis nostre. Eccl. 7. In illa em̄ finis cunctoz amonēt hominū et viuens cogitat quid futurū sit. Sic ergo tristandū. sed moderate. An de Eccl. 22. Modicū plora supra mortuū qm̄ regeuit. Et ideo dicit. Sicut ceteri qui spem nō habēt. se3 q̄ isti credunt huiusmodi defectū p̄petuos. sed nos nō. Phil. 3. Saluatorē expectam⁹ dñm nrm̄ iesum xpm̄ q̄ redimābit corp⁹s hūilitatis nostre cōfigurātū corp̄s claritatis sue. Unde signat dicit. De dormitib⁹. Job. 11. Lazarus amice⁹ noster dormit. Dormitēs em̄ tria facit. Cu- bar in spe surgendi. ps. Rūndq̄ q̄ dormit non adiciet vt resurgat. Sic et q̄ morit̄ in fide. Itē in dormiēte aīa vigilat. Can. 5. Ego dormio et cor meū vigilat. Itē po- itea hō resurgit magis refect⁹. Sic sancti resurgēt icoz raptibiles. 1. cor. 15. Deinde cū dicit. Si em̄ credim⁹. P̄io nō mōtū. Et p̄io asruit resurrectionē. Se- cūdo excludit dilatiōis suspiciōes ibi. Hoc em̄ vob̄. Tertio ponit resurrectionis ordinē ibi. An ipse dñs. Sciēdum est autē q̄ ap̄s. 1. cor. 15. ex resurrectione chris- ti asruit nostrā. q̄ illa est causa nre. vnde arguit p̄ locū a causa. Sed resurrectio xpi nō est causa solū exēplaris: q̄ verbū caro factū suscitāt corp̄a. verbū vero animas. s3 xps accepit carnē et in ea resurrexit. in quo est exemplar nostre resurrectionis. Nec solū hoc sed efficiēt. q̄ q̄ hu- manitate xpi gesta sunt nō solū sunt gesta s̄m virtutē hu- manitatis: sed virtute diuinitatis sibi vnite. An sicut ta- crus suus curabat leprosz in q̄rū instrumentū diuinita- tis. sic resurrectio xpi causa est nre resurrectionis nō in q̄rū corp̄s: sed in q̄rū corp̄s vniti verbo vite. Et ideo apostolus hoc firmē supponens sic arguit. Si em̄ credi- mus firmē q̄ xps resurrexit. ita et eos q̄ dormierunt. Illi dormierunt per ihm̄ q̄ facti sunt cōformes morti ei⁹ p̄ baptismū. vel p̄ ihm̄ q̄ cū eo ducet se3 cū ipso chris- to. 1. cor. 15. Et veniet dñs deus me⁹ omnesq̄ sancti eius cū eo. 1. cor. 15. Dñs ad iudiciū veniet cū senib⁹ populi sui et principibus eius. Deinde cū dicit. Hoc em̄. Excludit dilatiōē resurrectionis. Quasi dicat. Scimus q̄ resurgent et veniēt cū xpo. ideo nō debem⁹ tantū dō- le re. nō em̄ illi q̄ inueniēt viui prius q̄ quēnt resurrectionis gloriā q̄ mortui. Et ideo hoc dicimus vobis nō ex- pectura hominis. sed in verbo dñi ea que nō deficient. quia nos qui viuim⁹. id est illi qui sunt viui nō prius sor- tiantur consolationē ex aduentu xpi q̄ mortui. Et ideo dicit. Nos qui viuimus. Ex quo videtur nō intelligen- sibus q̄ ap̄s hic dicit. q̄ adhuc apostolo viuente hoc fieret. et hoc etiā thessalonicensibus videbatur. Et ideo scribit eis aliā epistolā in qua dicit. 2. thes. 2. Non mo- ueamini a vestro sensu. Sed nō loquit̄ ex persona sua et tunc existenti: sed eoz qui tunc viui reperient. Qui residui sumus. id est erunt residui post persecutionē an- tichristi non p̄uenient eos. id est non prius recipiēt consolationē. 1. cor. 15. In momento em̄ in icu oculi in

novissima tuba. Deinde cū dicit. An ipse. Ostē- dit ordinē resurrectionis et modū. P̄io proponit resur- rectionis cāz. Secūdo ei⁹ ordēz et modū ibi. Et mortui. Tertio concludit eoz consolationē ibi. Itaq̄ consolamini inuicē. Prīmū ostendit dicens: Ipse dñs. Ubi notandum est q̄ sicut dictum est causa cōmunis resurre- ctionis est resurrectionis chris- ti. Sed si dicas q̄ iā fuit. quare ergo non sequitur effectus eius? Respondeo dicen- dum est q̄ est causa resurrectionis nostre s̄m q̄ operatur in virtute diuina. Deus autē operat̄ per ordinē sue sapiē- tie. Tunc ergo crit nostra resurrectio quando hoc habet ordo diuine sapientie. Et autē ostendat q̄ xps sit causa. ostendit q̄ ad presentia xpi omnes mortui resurgēt. Ad resurrectionē autē cōmunem faciendā triplex causa con- currit. Una principalis scilicet virtus diuinitatis. Se- cūda instrumentalis. sc3 virtus humanitatis xpi. Ter- tia quasi ministerialis. sc3 virtus angeloz qui habebunt aliquē effectū in resurrectione. Augus. enim pbat q̄ ea que sunt nunc p̄ creaturas corporales s̄nt a deo eis mes- diantibus. In resurrectione vero aliqua per eos sunt agē- da. sicut collectio pulueris. Sed reintegratio corp̄oz et vnio anime ad corpus erit imediate per xpm̄. Has ergo tres causas ponit. Primo humanitatē xpi gloriosam di- cens. Ipse domin⁹. 1. cor. 15. Quē admodū vidistis euz ascendentē in celū ita veniet. In iussu. In primo ve- nit vt obediens Phil. 2. Factus est obediens vsq̄ ad mortē. Et hoc quia ille fuit aduentus humilitatis sed iste erit glorie. Luc. 21. Venit euz potestate magna et maiestate. Secundo virtutē angeloz cum dicit. In voce archangeli. Non q̄ operet̄ in voce eius sed mī- nisterio eius. Et dicit archangeli. q̄ omnes angeli sub vno archangelo ministrāt ecclesie Apocal. 12. Hic est micha- el princeps ecclesie. Vel in voce archangeli id est christi principis angeloz. Isa. 9. Magni cōsiliū angelus. Et in voce eius corporali vel spiritali erit resurrectio. Job. 5. Audient vocē filij dei scilicet surgite mortui et venite ad iudiciū. et illi voci corporali obediēt. Tertio vir- tutē diuinitatis cū dicit. In tuba dei. Hoc est virtus diu- na. quia dicitur vox archangeli inquantū fiet ministerio archangeloz. et tuba dei inquantū virtute diuina fiet. Et dicitur tuba propter eius sonoritatez que pronuntiat a deo suscitans mortuos. Itē tuba congruit ad officia cuius vsus fuit multiplex in veteri testamento vt ad bellū. Et tunc pugnabit pro eo orbis terraz. Sap. 5. Item fie- bat vsus eius ad solennitates sic ista ad celestē hierusa- lem. Itē ad mouendū castra. Et tunc sancti mouebunt castra. Unde si sit vox corporalis dicitur tuba propter has rationes. Vel non erit vox corporalis sed virtus diuina xpi presens et manifesta toti mundo. Deinde cū dicit. Et mortui. Ponitur ordo resurrectionis. et circa hoc tria faciūt. quia primo ponit resurrectionē mortuoz. Se- cūdo occursum viuoz ibi. Deinde. Tertio beati- tudinē sanctoz viroz q̄ ibi. Et sic semp̄. Occasione ho- rum verborū crediderunt alii q̄ futuri in fine nunq̄ morerentur vt dicit Hieronymus in epistola prope hoc q̄ dicit. Deinde nos. Alii em̄ frustra distinguēt vi- uentes a morientibus. Sed cōtra. 1. cor. 15. Omnes q̄- dem resurgemus. Item sicut in adam omnes moriantur vt habetur Ro. 5. Ergo mors ad omnes pertransiit. Di- cendū est ergo q̄ aliqui inueniēt viui in tempore illo quo chris- tus veniet ad iudiciū sed in illo momento tem- poris morientur et statim resurgent. Et ideo propter mo- dicam interpolatiōē reputantur viuētēs. Sed tunc est questio quia dicitur hic. Et mortui qui in chris- to sunt resurgēt primi: et deinde nos. Ergo pri⁹ resurgent mor- tui q̄ viui occurrant xpo: et in hoc occurso morient. Et

Explanatio sancti Thome

Ito prius aliqui resurgent et sic non erit omnium resurre-
 ctio simul quod est contra illud. 1. cor. 15. In momento
 in ictu oculi in nouissima tuba etc. Respondeo dicendum
 est quod duplex est hic opinio. quidam enim dicunt quod resurre-
 ctio non erit simul. sed primo mortui venient cum christo
 Et tunc in aduentu christi vivi rapiuntur in nubibus et
 in illo rapto morientur et resurgent. Et ideo quod dicitur
 esse in momento. intelligitur quia in modico tempore fi-
 et. Et si dicatur quod erit in instanti. tunc non est hoc refe-
 rendum ad totam resurrectionem omnium. sed ad resurrecti-
 onem singularium. quia singulus resurget in instanti. Alij
 vero dicunt quod omnes simul et in instanti resurgent. Quia
 ergo dicitur resurgent primi. denotat ordinem dignitatis non
 temporis. Sed videtur hoc difficile. quia de viuis mul-
 ti erunt probati in persecutione antichristi. qui dignitate pre-
 cellent multos prius defunctos. Et ideo videtur aliter
 esse dicendum quod omnes morientur et omnes resurgent. et
 quod simul. Nec apostolus dicit hic quod illi prius resurgent
 qui isti. sed quod illi prius resurgent qui isti occurrant. Apo-
 stolus ergo non ponit ordinem resurrectionis ad resurrecti-
 onem. sed ordinem ad raptum vel ad occurrentiam. Nam pri-
 mo veniente domino morientur qui inueniuntur vivi: et
 tunc statim cum illis qui prius mortui fuerant resurgentes
 rapiuntur in nubibus etc. ut apostolus hic dicit. Est autem
 hec inter bonos et malos differentia. quia mali remane-
 bunt in terra quos dilexerunt. boni rapiuntur ad christum
 quem quaesierunt. Mat. 24. Ubi fuerit corpus ibi con-
 gregabuntur et aequile. In resurrectione etiam sancti con-
 sormabuntur christo non solum quantum ad gloriam corporis.
 Phil. 3. sed etiam quantum ad finem: quia christus erit in
 nube. Pet. 1. Et nubes suscepit eum. Et quemadmodum
 vidistis eam etc. Sic et sancti a nubibus rapiuntur. Et
 quare hoc? Ad ostendendum eorum deiformitatem. In veteri
 enim testamento gloria apparuit per modum nubis. 3. reg. 8.
 Dominus venit in nebula. Hec nubes erunt preparate
 virtute diuina ad ostensionem glorie sanctorum. Vel ipsa ful-
 gentia corpora gloriosorum videbuntur malis quedam
 nubes qui erunt in terra. Mat. 24. Ecce sponsus ve-
 nit erite obuii ei. Deinde cum dicit. Et sic semper etc. Oportet
 dicit beatitudinem sanctorum quia semper erunt cum domino eo-
 fruentes. Job. 14. Iterum veniam et accipiam vos ad
 metipsum ut vbi ego sum et vos sitis. Hec sancti desiderant
 Phil. 1. Desiderium habens dissolui et esse cum christo.
 Deinde cum dicit. Itaque etc. Concludit consolationem
 habendam esse de mortuis dicens. Ex quo sancti resur-
 gunt et nullum detrimentum consequuntur: ergo de mor-
 tuis consolamini. 1. Cor. 4. Consolamini consolamini pos-
 tule meus dicit dominus deus vester.

Capitulum quintum.

De temporibus autem et momentis fra-
 tres non indigetis ut scribamus
 vobis. Ipsi enim diligenter scitis quod
 dies domini sicut fur in nocte ita ve-
 nient. Cum enim dixerint pax et securitas: tunc re-
 pentinus eis superveniet interitus sicut do-
 lor in vtero habetis et non effugiet. Vos autem
 fratres non estis in tenebris ut vos dies ille tan-
 quam fur comprehendat. Vos enim sicut filij lucis
 estis et filij diei. Non sumus noctis neque tene-
 brarum. Igitur non dormiamus sicut et ceteri: sed

vigilemus et sobrii simus. Qui enim dormi-
 unt: nocte dormiunt: et qui ebrii sunt. nocte ebrii
 sunt. Nos autem qui diei sumus. sobrii sumus.
 induti lorice fidei et charitatis. et galea spe-
 salutis. quoniam non posuit nos deus in iram.
 sed in acquisitionem salutis per dominum nostrum Iesum
 christum qui mortuus est pro nobis: ut sicut
 vigilemus: sicut dormiamus simul cum illo
 vivamus. Propter quod consolamini inui-
 cem et edificate alterutrum sicut et facitis.

Supra correxit in eis corrigenda: hic monet eos in futu-
 rum. et primo ponit monitionem. Secundo orationem ibi
 Ipse autem deus etc. Hec autem duo sunt nobis necessaria
 quia bona que facimus sunt ex libero arbitrio. et ideo indi-
 get homo monitionem et gratiam. et ideo orationem. Circa primum
 duo facit. primo hortat ut preparat se ad futurum ius-
 dicitur. Secundo ostendit preparandi modum ibi Propter
 quod consolamini etc. Iterum prima in duas. quia primo
 ostendit qualis sit conditio futuri iudicii. Secundo quali-
 ter preparat se ad illud ibi. Igitur non dormiamus etc.
 Item prima in duas. quia primo premittit conditionem fu-
 turi iudicii. Secundo exponit ibi. Cum enim etc. In primo
 quietat eorum sollicitudinem circa scientiam futuri aduentus
 Secundo ostendit quid circa illud sciant ibi. Ipsi enim etc. Di-
 cit ergo. Necessario erat quod scriberet de premittis. quia indigui-
 stis. Sed de temporibus legi estare hinc vel potius quod tempora
 futura sint non erat necesse. quia quod de his sunt soli diuine
 scientie reservata. Mat. 24. et Mar. 13. De die illa vel ho-
 ra nemo scit. neque angeli in celo: neque filius nisi pater etc.
 Act. 1. Non est vobis in nosse tempora vel momenta etc. Eccl. 7.
 Quid necesse est homini maiora se querere cum ignoret quod cond-
 cat sibi in vita numero dierum vite sue etc. Et ideo hoc non
 est necesse scribere. quia illud quod sciendum est vos scitis. quia
 scis dies domini in nocte. Sicut autem omnes dies domini. ps. Ordina-
 one tua preceperat dies. Sed iste specialiter est dies qui faci-
 et in oibus sua voluntate quod implet in bonis quod producant ad si-
 ne periculi a deo. s. salute. 1. ibi. 2. Vult omnes homines salvos
 fieri etc. In malis quod punient ps. Cum accipio reprobos ego iusti-
 tias iudicabo etc. Ite venit sicut fur. i. ex impremeditato.
 Lu. 12. Si sciret presfamilias qua hora fur veniret etc. 2.
 Pe. 3. Adveniet dies domini sicut fur. Apo. 3. Venia tibi
 tanquam fur. Quod autem dies dicit venire in nocte: Sed scit
 dum quod vtriusque est. quia in die venit propter manifestaciones cordium. 1.
 cor. 4. Quoad usque veniat dies qui et illuminabit abscondita etc.
 nebrarum et manifestabit omnia cordium. s. in nocte propter secreti-
 tudinem. Mat. 25. Media nocte clamor factus est. Ecce spon-
 sus venit etc. Incertum enim est qua hora erit. Deinde cum
 dicit. Cum enim dixerit etc. Expōit quod dixerat. et primo quantum ad
 malos. Secundo quantum ad bonos ibi Vos autem etc. Circa primum
 duo facit. primo describit presumptionem malorum. Secundo
 periculum morte. Die qui venit sicut fur. quia ex improviso. Cum enim
 dixerint Pax quantum ad presentiam. id est tranquille vivunt sicut decem-
 piunt Sap. 14. In magno viventes in scientie bello tor-
 ta magna mala pace appellat etc. Et securitas quantum ad futu-
 rum. Lu. 12. Pax mea mita habes bona reposita in annos
 plimos. refecit: comede: bibe et eplare etc. 3. extra Lu.
 21. Presentibus hominibus pax timore etc. Ergo nulla se-
 curitas. Solutio est duplex. Una que est Augustini que
 talis est. In tempore illo aliqui erunt boni et hijs affligen-
 tur: lugebunt et expectabunt. Et de hoc dicitur. Auce-
 vice in primo. Presentibus ex carentia voluptatum: et
 abundantia malorum et cetera. Sed in malis erit pax
 et securitas. Alia datur solutio in glosa. Deinde cum